

Bibliotekerne kan løfte velfærden

Fem biblioteker har med projektet *Småt brændbart – Biblioteket på kanten* sat sig for at give bibliotekerne en position som velfærdsløser i yderområderne.

Med udfordringer som et stigende antal ældre, ensomhed og sårbare familier er der rigeligt med opgaver for kommunerne i yderområderne.

Normalt har bibliotekerne ikke været tænkt ind i denne indsats, men i et samarbejde mellem Morsø, Ringkøbing-Skjern, Aabenraa, Brønderslev og Vesthimmerland har bibliotekerne markeret sig som en del af løsningen på en række velfærdsopgaver.

- Som bibliotek er man del af et lokalsamfund og forholder sig til dets udfordringer og tænker naturligt over, hvordan vi kan bidrage til at løse dem, siger Brian Stephansen, projektleder på *Småt Brændbart* og bibliotekar i Vesthimmerland.

Med projektet vil de fem involverede biblioteker vise, at bibliotekerne kan påtage sig nye roller og opgaver.

- Mange biblioteker oplever, at de mister betydning i det kommunale hierarki og har derfor behov for at markere sig og få legitimitet på andre måder. Én måde er ved at vise, at vi er

en del af løsningen på de udfordringer, der er i yderområderne, for eksempel med ældre og socialt dårligt stillede familier, siger Brian Stephansen.

SAMSKABELSE SOM METODE

For at bringe sig selv i spil på en ny måde fokuserer bibliotekerne på samskabelse, hvor udgangspunktet er lokalsamfundet og kommunens udfordringer såsom ensomme ældre.

Herefter ser biblioteket på, hvilke aktører der er på området, og inviterer dem til en drøftelse om, hvad biblioteket kan bidrage med.

- Og det er de eksterne samarbejdspartnere, der afgør, hvad vi skal sætte ind med, siger Brian Stephansen.

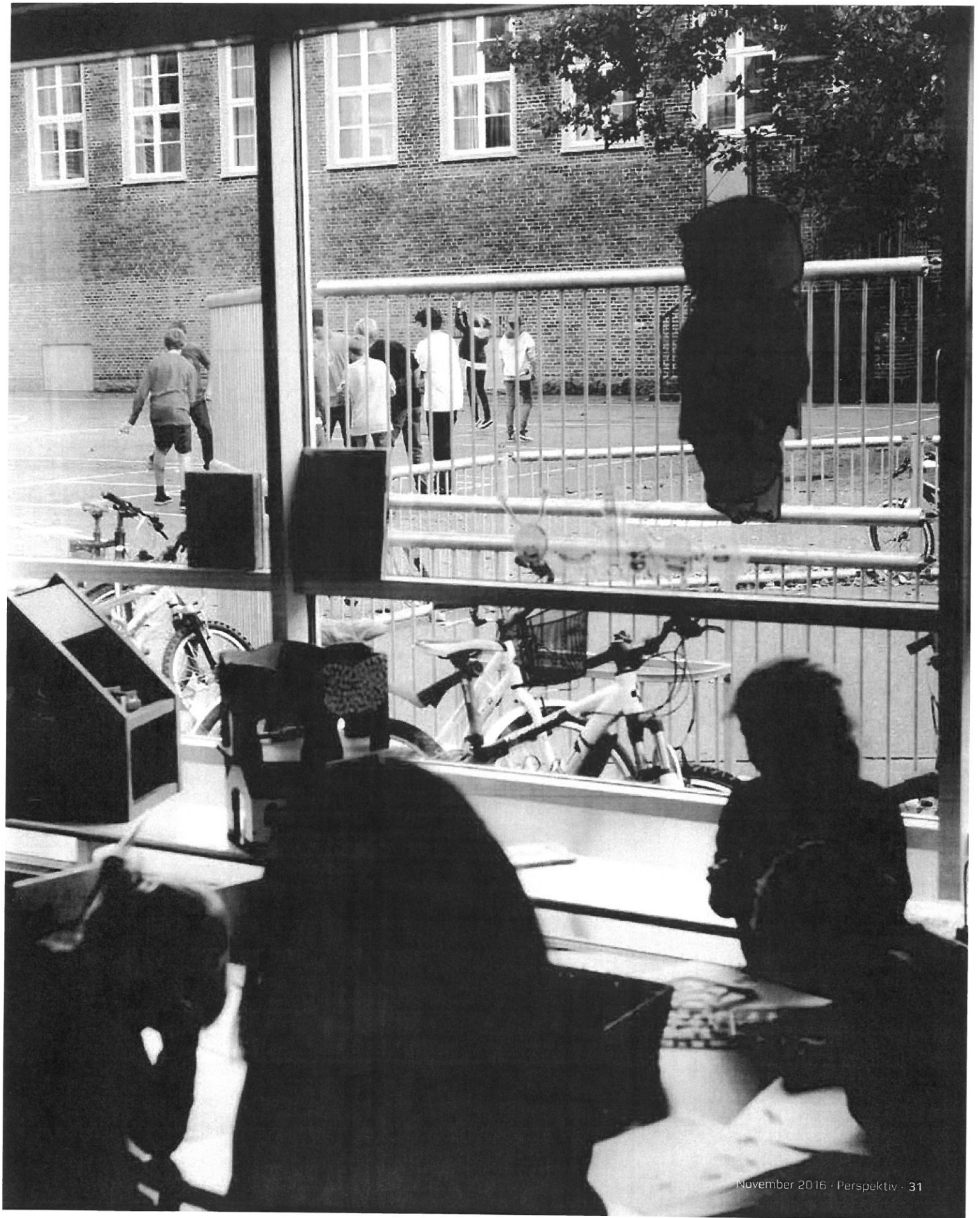
- Det kunne eksempelvis være, at vi blev bedt om at tilbyde biblioteket som en ny arena, hvor eksempelvis en familiekon-sulent kunne være sammen med de udsatte familier.

Det viste sig, at med samskabelse som udgangspunkt var det ikke nødvendigvis ressourcekrævende opgaver, biblioteket blev pålagt, og det ændrede ikke på bibliotekarernes rolle.

- At jeg stiller et rum til rådighed er jo ikke det samme som, at jeg skal være socialarbejder, siger Brian Stephansen og tilføjer, at projektet heller ikke havde fokus på at tænke bibliotekets normale tilbud ind.

- Det handlede på ingen måde om, at vi skulle give nogen en

bog med hjem. Vi arbejder med relationer. Det kan jo så give det afkast, at de besøger os igen, men det er ikke målet, siger Brian Stephansen.

ERFARINGER PÅ TVÆRS

Fordi fem biblioteker arbejdede med projektet samtidig, har der været stort fokus på at samle og dele erfaringerne mellem de to projektledere Brian Stephansen og Louise Eltved Krogsgård.

- Men projekterne er blevet meget forskellige, fordi bibliotekerne har haft forskellige samarbejdspartnere. Og aktiviteterne er i øvrigt ikke revolutionerende. Det er samarbejdet omkring dem, der er det nye, hvor vi har fået rødder ind i forvaltningen, der nu ser en værdi i at bruge biblioteket på nye måder.

Om det har resulteret i, at bibliotekerne er rykket op i det kommunale hierarki, er for tidligt at sige.

- Det er et langt, sejt træk. Men vi oplever, at det kommunale niveau har et øje på de kvaliteter, et bibliotek har, og at det giver mening at tænke i »kultur på recept« i forhold til at løfte velfærden. Lige nu er det bibliotekerne, der er proaktive og banker på hos de andre aktører. På sigt er håbet, at de også kommer og banker på hos os.

Når Brian Stephansen af og til bliver spurgt, om det virkelig er en biblioteksopgave at prioritere samskabelse med andre kommunale aktører, svarer han ja.

- Biblioteket er i bevægelse og er mere end samlingen. Biblioteket er en ressource i lokalsamfundet og en mulighed for, at der kan skabes noget her. ■

AKTØRER
ROSER SAM-
ARBEJDET

Unge mødes på biblioteket

Familiekonsulent i Vesthimmerland Kommune Christian Holm:

- Vi har en gruppe unge på omkring 18 år, som vi har mødt med på biblioteket. De oplever mange af de samme udfordringer. De har for eksempel ikke lært, hvordan de spiser sundt, hvordan de tjekker e-boks, eller hvordan de styrer deres økonomi.

Det giver ekstra værdi, når de unge mødes sammen med andre unge på biblioteket, fordi det er et neutralt sted.

- Biblioteket har fantastiske rammer, og medarbejderne viser tydeligt, at de gerne vil de unge, så at bruge biblioteket som mødested kan åbne de unges øjne for, at biblioteket også er et sted for dem, siger Christian Holm, der er glad for samarbejdet med biblioteket.

- Det er tydeligt, at bibliotekarne også brænder for det, vi gør, og at de ønsker, at vi lykkes i arbejdet med de unge.

Mandagsgruppen på biblioteket

Familiekonsulent Susanne Nygaard Nielsen og team- og fagkoordinator René Jeppesen i Skolebørnsteamet under Familiecentret Ringkøbing-Skjern:

Mandagsgruppen består af børn i alderen 8-14 år med særlige livsbetingelser. Sigtet med gruppen er at samle børnene og arbejde med sociale relationer, kost og motion, og gruppen mødes normalt i familiehuset i Ringkøbing.

- Set fra min stol kommer biblioteket med en helt ny arena og platform til børnene. Det er en helt anden ramme, hvor det kulturelle aspekt også er med, og hvor man viser, hvad biblioteket kan, siger René Jeppesen.

Der har været afholdt to mandagsgrupper på biblioteket. Til den første mandagsgruppe mødtes børnene på biblioteket, hvor de malede.

Den næste bød på en tur til en brandstation, hvor børnene hørte om, hvad jobbet som brandmand indebærer.

- Besøget på brandstationen viste biblioteket som en læringsarena, og besøget på biblioteket gav et kulturelt aspekt. Det var rigtig interessant, siger René Jeppesen.

Susanne Nygaard Nielsen oplever samarbejdet med biblioteket som meget givende. Hun bruger i forvejen biblioteket i forbindelse med kommunens kontaktpersonsordning.

- Børnene er vilde med at komme på biblioteket, og mange af børnene siger, at de gerne vil derhen. Børnene kan mærke, når biblioteket og bibliotekarne gerne vil dem. Det er anderledes end det, vi planlægger for dem, og børnene imponerede mig i forhold til, hvordan de kunne koncentrere sig, siger Susanne Nygaard Nielsen og understreger, at for hende er samarbejdet helt naturligt.

- Det er første skridt mod at gøre biblioteket til en større del af børnenes hverdag, siger René Jeppesen.